

106. Hana caabudin Eebe ka Sokow waxaan wax ku Tarayn kuna dhibayn, Haddaad fasho waxaad ka mid Noqon Daalimiinta.

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ
فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٦﴾

107. Hadduu ku taabsiiyo Eebe dhib wax faydi oon isaga Ahayn ma jiro, Hadduu kula doono Khayrna wax celin kara fadligiisa ma jiro, Wuxuuna gaadhsiiyaa cidduu doono oo Addoo-madiisa ka mida, waana Dambi dhaafe Naxariista.

وَإِنْ يَسْأَلْكَ اللَّهُ بَصِيرًا فَلَا تُصِرْ لَهُ وَالْآخَرُ
وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ
بِمَهْنِ نِسَاءٍ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٧﴾

108. Waxaad dhahdaa Dadow waxaa idiinka yimid xagga Eebe Xaqii, ciddii Hanuuntana wuxuu uun u Hanuunay Naftiisa, cidii dhuntana wuxuu uun u Dhumay Naftiisa (Dhibkeeda) Anna korkiinna Wakiil uma ihi.

قُلْ يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ
فَمَنْ أَمْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ
فَأِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهِمَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿١٠٨﴾

109. Ee raac waxa lagu waxyooday Samirna inta Eebe ka kala Xukmin (Dadka) isagaa u Wanaagsan Xaakime.

وَأَنْبِئْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَأَصِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ
وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿١٠٩﴾

Waxna ha ka dayin hana caabudin waxaan waxba kuu tarayn, Ciddii saas fashana Waxay ka mid noqon Daalimiinta, haduu Eebe Dhib kula doono wax kaa faydi kara oon isaga ahayn ma jiro, Hadduu khayr kula doonana wax celin kara Fadligiisa ma jiro, Cidduu doono yuuna siiyaa Naxariis waana danbi dhaafe Naxariista. Dadkana xaqbaa u yimid ciddii ku hanuuntana wuxuu wax u taray Naftiisa, ciddii Dhuntana wuxuu uun dhibay Naftiisa, Nabiguna (Naxariis iyo nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelee) Cidna ilaaliye uma aha, wuxuuna Eebe faray Nabiga iyo dadka kalaba inay raacaan Xaqa Eebe u waxyooday nabiga adkaystaana inta Eebe ka kala Xukmin illeen Eebaa xukunkiisu Caadilyahaye, Suuraduna waxay ku dhamaatay in Xaqa lagu fara adkaado lana raaco, laguna samro oo loo adkaysto arintaas. (Yuunus (106-109).

Magaca Eebe yaan ku Billaabaynaa ee Naxariis guud iyo mid gaaraba Naxariista.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Erayga hore wuxuu ku Tusin Mucjisada Quraanka, Kitaabka Quraanka ahna waa mid la sugay Aayadihiisa, markaas lagana Caddeeyey Eebaha Falka san ee wax walba og Xaggiisa.

الرَّكُودِ أُنْكَمَتْ أَيْبَتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ
حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾

2. inaydaan Caabudin Eebe mooyee wax kale, anugu waxaan idiinka ahay xagga Eebe Dige Bishaareeya.

الَّذِينَ تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَلَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ ﴿٢﴾

3. dambi dhaafna warsada Eebe una toobad keena wuxuu idiinku raaxayn nolol wanaagsan tan iyo muddo, wuxuuna siin cid kasta dheeraad leh (Fadli) dheeraadkiisa (Fadligiisa) had-daad jeedsataanna anugu waxaan idiinka cabsan Cadaab Maalin wayn.

وَأَن تَسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُغْفِرْ لَكُمْ مَنَاصِحًا حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ. وَإِن تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يُومٍ كَبِيرٍ ﴿٣﴾

4. xagga Eebaa noqoshadiinnu tahay wax kastana wuu karaa.

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾

Suuraddani waa Suurad wax badan ka warrantay, waxaana dhacday in Nabigii (Naxariis iyo Nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelee) lagu yidhi: waxaan kugu aragnaa cirro, markaasuu yidhi waxaa i cirraysay Huud iyo Walaalaheed, Quraankuna waa wax sugan oo cad oo xagga Eebe ka soo Degay, farina inaan Eebe mooyee wax kale la Caabudin, Nabiguna waa Dige Bishaareeya, waana in Eebe loo toobad keeno dambi dhaafna la warsado. Huud (1-4).

5. waxay iilayaan Laabtooda inay iska qariyaan Eebe, markay isku dadi maryahooda waa ogyahay Eebe waxay qarsan iyo waxay Muujin, illeen Eebe waa ogyahay waxa laabta ku sugane.

الَّذِينَ هُمْ يَتَّبِعُونَ يَتَّبِعُونَ صُدُورَهُمْ لَيَسَّخَرْنَاهُمْ مِنْهُ لَاحِظِينَ يَسْتَنشِقُونَ بُيُوتَهُمْ يَعْلَمُونَ مَا بُيُوتُكَ وَمَا يَعْلَمُونَ إِنَّهُمْ عَلَيْهِمْ رِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٥﴾

6. Dhul socod kasta Risqigeedu wuxuu saaranyahay Eebe wuxuuna ogyahay meeje ku Hoyan ooy u dheelman dhammaanna Kitaab Cad yey ku suganyihiin.

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٦﴾

7. Eebe waa kan ku Abuuray Samooyinka iyo Dhulka Lix Maalmood, wuxuuna ahaa Carshigiisu Biyo korkood inuu idin Imtixaamo kiinna Camalka Wanaagsan, haddaad dhahdo waa laydin soo bixin Geeri ka dib waxay odhan kuwii gaaloobay kani waxaan sibir Cad ahayn ma aha.

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَنِ كُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِن قُلْتُمْ إِنَّكُمْ مُّعْتَدُونَ مِنَ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا إِسْحَارٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾

Gaaladii wax kasta oo xaqdiida ah way sameeyeen xataa waxay isku daadeen maryo si ayna u maqlin xaqa ama u arkin Nabiga (Naxariis iyo Nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelee) Eebase waa ogyahay waxay qarsan iyo waxay Muujisan, illeen waxa qalbiga ku jiruu ogyahay.

Wax kasta oo dhulka ku Noolla Eebaa Cunnadeeda Ballan qaaday ogna Meejay ku sugantahay iyo meejay ku Hoyan, wax kastana wuxuu ku suganyahay Kitaab Cad, Eebaana ku Abuuray Samooyinka iyo Dhulka Lix Maalmood Carshigiisuna ahaa Biyaha korkooda inuu Imtixaamo Dadka kooda Camal fican, hadduu nabigu Gaalada ku dhaho waa laydin soo bixin geeri ka dib waxay odhan kuwii gaaloobay kani waa sibir Cad, Saasayna Xaqa u diidaan si Doqonnimo iyo Madax adayg ah. Huud (5-7).

8. haddaan dib uga dhigno Cadaabka Xagooda tan iyo muddo tirsan waxay odhan maxaa celinaya, maalintuuse u yimaaddo mid laga iilo ma aha, waxaana ku dhaca waxay ku jeesjeesi (Ciqaabtiisii).

وَلَيْنَ أَخْرَجْنَاهُمُ الْعَذَابَ إِلَىٰ أُمَّةٍ مَّعْدُودَةٍ
لَيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ ۗ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ
مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا
بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨﴾

9. haddaan dhadhansiinno Dadka naxariis xaggannaga ah markaas aan ka qaadno wuxuu noqdaa mid quusas-ho badan oo dafir badan.

وَلَيْنَ أَذِقْنَا الْإِنْسَانَ مَنَآرِحِمَآ ثُمَّ نَزَعْنَاهَا
مِنْهُ إِنَّهُ لَيَكْفُرُ ۗ كَافِرٌ ﴿٩﴾

10. haddaan dhadhansiinno Dadka Nicmo dhib taabtay ka dib wuxuu dhihi waxaa iga tagay xumaantii isagoo Farax iyo faan ku sugan.

وَلَيْنَ أَذِقْتَهُ نِعْمَآءَ بَعْدَ ضَرَّآءَ مَسَّتَهُ لَيَقُولُنَّ
ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي ۗ إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ﴿١٠﴾

11. kuwa Samra ee camal fiican fala mooyee, kuwaasna waxaa u sugnaaday dambi dhaaf iyo ajir wayn.

إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۗ أُولَٰئِكَ
لَهُمْ مَغْفِرَةٌ ۗ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١١﴾

waxaa ka mida gaalada dabecadooda in haddii ciqaabta dib looga dhigo ay dheerersadaan oy dhahaan maxaa reebaya, Maalintuuse cadaab u yimaaddo wax la leexin ma jiro, waxaana ku dhici waxay ku jees jeesayeen ciqaabtiisii, haddii dadka Eebe naxariis dhadhansiyo markaas ka wareejiyo waxaa ka mida kuwo quusan oo Gaaloobi, haddii dadka Nicmo la siiyo dhib ka dibna waxay dhahaan iyagoo faani oo kibri dhibkii waa tagay, kuwa xaqa rumeeyse oo Samra oo camal fiican fala iyagu kuma jiraan saasna ma aha, ee waxay ogyihiin in wax walba Awwodda Eebe ku jiraan uuna dadka u Nicmeyn, uuna dhibi, inuu Imtixaamo ciddii rumeysa iyo tii diidda Xaqa, kuwa Samo Falase waxaa u sugnaaday oy heli dambi dhaaf iyo Ajir wayn. Huud (8-11).

12. waxaad u dhawdahay inaad ka tegto waxa lagu waxayn qaarkiis oy la cidhiidhyanto Laabtaadu inay dhahaan maa lagu soo Dejiyo korkiisa Kansi ama la yimaaddo malag, adugu waxaad uun tahay Dige, Eebana wax kasta wuxuu u yahay (Ilaaliye) Wakiil.

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَىٰ ۖ إِلَيْكَ
وَصَٰبِقٌ ۖ يُوَدُّ عَصْرَكَ ۗ أَنْ يَقُولُوا الْوَلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ كِتَابٌ
أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَعَهُ ۗ إِنَّكَ أَنْتَ نَذِيرٌ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٢﴾

13. mise waxay odhan wuu been abuurtay, waxaad dhahdaa keena Toban Suuradood oo la mida oo la been abuurtay una yeedha ciddaad kartaan oo Eebe ka soo hadhay haddaad run sheegaysaan.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَيْنَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُورٍ مِّثْلِهِ
مُفْتَرِيَاتٍ ۗ وَادْعُوا مَنِ اسْتَعْظَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٣﴾

14. haddayna idin Ajiibin «yeelin» ogaada in lagu soo dejiyey Quraanka ogaansho Eebe iyo inaan Eebe mooyee Ilaah kale jirin, ee ma islaamaysaan.

فَأَلَمْ يَسْتَجِبُوا لَكُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّمَا أَنْزَلَ يَعْلَمُ
اللَّهُ وَأَنَّ لِلَّهِ الْإِلَهَ ۗ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٤﴾

15. ciddii dooni nolosha adduunyo iyo quruxdeeda waxaan u dhamaynaynaa camalkooda dhexdeeda lagamana nusqaamiyo.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزَيْنٰهَا نُؤْفِ بِاٰلِهَيْمِ
اَعْمَلٰهُمْ فِيْهَا وَهُمْ فِيْهَا لَا يُبْصِرُوْنَ ﴿١٥﴾

16. Kuwaasuna waa kuwaan kula-hayn Aakhiro waxaan Naar ahayn, waxaana buray waxay ku sameeyeen dhexdeeda waxaana baadhila (wax kama jire ah) waxay falayeen.

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا النَّارُ
وَحَبِطَ مَا صَنَعُوْا فِيْهَا وَبٰطِلٌ
مَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٦﴾

Eebe wuxuu Nabiga (Naxariis iyo nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelee) u soo Jeediyey inuusan u aabo yeelin warka Gaalada iyo Madax Adaygooda, lana cidhiidhyamin waxay ka doonayaan oo ah Xoolo badan iyo Malaa'ig keenid, illeen shaqadiisu waa xaq gaadhsiine Eebaase wax walba Ilaaliya hadduu Nabigu Quraanka been abuurta iyaba ha keenaan Toban suuradood oo la mida oo la been abuuray hana la kaashadeen cidday karaan hadday run sheegi, hadday yeeli waayaanna ha ogaadeen in Quraanku ku soo degey ogaanshaha Eebe iyo inaan Ilaahay mooyee Eebe kale jirin ee may islaamaan, ciddii doonta adduunyo iyo Quruxdeed waanu ka siin Camalkooda oon laga nusqaamineyn dhexdeeda, Aakharana kuwaasu wax kuma leh wuuna buray waxay faleen, waxaana baadhila camalkoodii. Ibnu Cabbaas wuxuu yidhi: kuwa istustusa waxaa lagu siin wanaagooda Addunka, Aakharana way Khasaari. Huud (12-16).

17. Ruux ku sugan (Xujo) cad oo Eebihis,uu raacina marag Eebe,hortiiis-na ahaayeen Kitaabkii Muuse isagoo Imaam iyo Naxariis ah ma la midbaa mid adduunyo uun doonay, kuwaas fii-can way rumeyn Quraanka, ciddii ka gaalowda Quraanka iyo Nabiga oo Xisbiyada ka mida Naarbaa ballan u ah, ee ha noqon mid Shakiya Xaggiisa isagu waa Xaq Eebe ka ahaadaye, laa-kiin Dadka Badankiis ma Rumeeyaan.

اَفَمَنْ كَانَ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَبِّهِ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ
وَمِنْ قَبْلِهِ كَتَبَ مُوسٰى اِمَامًا وَرَحْمَةً اُولٰٓئِكَ
يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهٖ مِنْ الْاَحْزَابِ فَالْتَارُ
مَوْعِدُهُ فَلَا تَاكِي فِيْ مِرْيُوْمَتِهٖ اِنَّهٗ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ
وَلٰكِنْ اَكْثَرُ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٧﴾

18. yaa ka dulmi badan ruux ku abuurta Eebe Been, kuwaas waxaa loo bandhigi Eebahood waxayna odhan maraggu kuwaasu waa kuwa ku been abuurta Eebahood Lacnadi ha ahaato Daalimiinta korkooda.

وَمَنْ اٰظْمَرُ مَعٰنٍ اٰفَرٰتٰى عَلٰى اللّٰهِ كَذِبًا اُولٰٓئِكَ
يُعْرَضُوْنَ عَلٰى رَبِّهِمْ وَيَقُوْلُ الْاَشْهَادُ هٰتُوْلَا
الَّذِيْنَ كَذَبُوْا عَلٰى رَبِّهِمْ اَلَا لَعْنَةُ اللّٰهِ
عَلٰى الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٨﴾

19. ee ah kuwa ka jeedsada Jidka Eebe lana dooni Qallooc Aakharana ka gaaloobay.

الَّذِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنِ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَيَبْغُوْنَهَا عِوَجًا
وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿١٩﴾

Mu'miniinta Xaalkoodu waa mid waafaqsan Abuurka Eebe ee ah Diinta Siduu Rasuulku (Naxariis iyo Nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelee) Yidhi: Cid kastoo la dhalo waxaa lagu dhalaay Diinta Islaamka ee Labada Waalid unbaa Yuhuud ka dhigta ama Nasaara ama Majuusi. (waxaa wariyey Buhkhaari iyo Muslim). Diinta dhabta ahna waa tan Islaamka, waxaana saa marag furay Nabiyadii Eebe oos ka mid ahaa Nabi Muuse, ciddii ka Gaalowda Quraanka ama Nabiga oo Dadka ka mida cidduu dooni ha noqdee Naarbaa ballan u ah, Quraankuna Shaki ma leh inuu xaq xagga Eebe ka yimid yahay Dadka badankiisue ma rumeeyaan, cid ka dulmi badanna ma jirto Ruux ku been abuurta Eebe, kuwaasna waxaa loo bandhigi Eebahood, maraguna wuxuu odhan oo ah Dadka Qiyaamada jooga kuwani waa kuwii ku Been abuurta Eebahood Lacnadi ha ku dhacdo Daalimiinta Jidka Eebe ka leexisa Dadka oo Qalloocna la doonta Aakharana ka gaalooba. Dhabtii waa Aayado la yaable oo Waa weyn. Huud (17-19).

20. kuwaasu ma aha kuwa ku daalin Eebe Dhulka dhexdiisa umana sugna wax Eebe ka soo hadhay oo u gargaari waxaana loo laablaabi cadaabka, mana karaan inay (Xaqa) maqlaan ama arkaan.

أُولَئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ يُضْعِفُ لَهُمْ الْعَذَابَ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾

21. kuwaasu waa kuwa Khasaariyey Naftooda waxaana ka dhumay waxay been abuurteen.

أُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْقَرُونَ ﴿٢١﴾

22. waxaana sugan inay kuwaasu Aakharo iyagu uun khasaaro badnaadeen.

لَا جَرَمَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْأَخْسَرُونَ ﴿٢٢﴾

23. kuwa rumeeyey Xaqa oo camal fiican falay oo u noqday Eebahood kuwaasu waa Jannada Ehelkeeda wayna ku dhex waari.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٣﴾

24. waxay la midyihiin Labada kooxood mid indhala' iyo mid dhaga la' iyo mid wax arka iyo mid wax maqli ma simanyihiin tusaale ahaan miyeydaan wax xusuusaneyn.

﴿٢٤﴾ مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصْمَىٰ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلِ اسْتَوِيَانِ مَثَلًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾

Cid Ilaahay ka carari karta ma jirto, cid wax ka faydi oo Eebe ka soo hadhayna ma jirto, ciddii xaqa ka indho beesha ama maqli waydana waxaa loo laab laabi Cadaabka, waana kuwa khasaariyey Naftooda kana dhumay waxay been abuuran jireen, waana kuwa khasaaray Aakharo, kuwa xaqa rumeeyey oo camal fiican falayna oo Eebe u toobad keena waxay mudan Janno oy ku waari, Labada kooxood oo ah kuwa Xaqa rumeeyey iyo gaalada waxay la mid yihiin mid wax arki waxna maqli iyo indhoole dhaga la' mana sinna ciddii wax xusuusan, gaalo waa indho iyo dhaga la'dahay. Mu'minna waa wax arke wax maqli, yaana lagu khaldamin wax araggooda Adduun, Xooluhuba waxbay arkaan. Huud (20-24).

25. waxaan u dirray (Nabi) Nuux qoomkiisii (Isagoo leh) waxaan idiin ahay dige Cad.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٥﴾

26. inaydaan Caabudin wax Eebe ka soo hadhay, waxaan idiinka cabsan korkiinna cadaab Maalin daran.

أَنْ لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمِ السَّيْرِ ﴿٢٦﴾

27. waxayna dheheen madaxdii Gaalowday oo qoomkiisa ka mida waxaan bashar nala mida ahayn kuguma aragno, kugumana aragno inuu ku raacay waxaan ahayn kuwannaga xun xun ee ku deg dega ra'yiga, Kuugumana ara-

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا تَرَانِكَ إِلَّا بَشَرًا مِثْلَنَا وَمَا تَرَانِكَ إِلَّا أَنْتَ الْإِلَٰهَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ أَرْادَ لَنَا بَابًا دَىٰ الرَّأْيِ وَمَا تَرَانِي لَكُمْ عَلَيْنَا

gno korkannaga wax dheeraada waxaanse idiin malaynaynaa Beenaalayaal.

28. wuxuuna yidhi Qoomkayow ka warrama haddaan Xujo (cad) oo Eebahay ku sugnahay uu ina siiyey naxariis Xaggiisa oo Laydinka indho tiray miyaan idinku laasimin karraa idinkoo nici.

مِنْ فَضْلِ بَلْ نَظَّمْتُمْ كَذِبًا

قَالَ يَاقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُمْ عَلَىٰ يَتِّنَةٍ مِّن رَّبِّي
وَأَنْتُمْ رَحِمَةٌ مِّنْ عِنْدِهِ فَعَمَّيْتُمْ عَلَيْهِ
أَنْزَلْنَا مُكْرِمًا وَأَنْتُمْ لَهَا كَرِيهُونَ

Qisada Nabi Nuux wax badan yey Quraanka ku soo Aroortay, wuxuuna ahaa Nabigii ugu horreeyey ee si cad ugu yeedha Dadka, halkanna markuu ugu yeedhay Qoomkiisii caabuddidda Ilaahay kaliya ugana digay Cadaab daran waxay sidii caadada u ahayd gaaladii madaxda ahayd ee Qoomkiisu ugu Jawaabeen inuu Dadka la mid yahay dad xun xunna raaceen wax dheeraad ahna uusan lahayn ey una maleyn inuu been sheegi, wuxuuse ku suganyahay Xujo Cad oo Eebe iyo Naxariis uu ka siiyey Agtiisa, oyshe ka indho beeleen uusan Qasabna ku lahayn iyagoo Nici Xaqa, taasina waxay muujin dabecad wanaagga Nabiya-da inta xaqa ku raacda iyo inayna raacidda Diintu Qasab ahayn ee ciddii doontana Raaci, tii kalana aan xoog lagu galinayn, waxaase loogu sheegi si cad oo Qabow oo wanaaga. Huud (25-28).

29. Qoomkayow idin warsan maayo Xoolo, Ajirkayga Eebaa haya, mana eryayo kuwa xaqa rumeeyey illeen iya-gu waxay la kulmi Eebahooda, waxaanse idinku arkaa Qoom Jaahiliina.

وَيَقُولُوا لَا آسَأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَا لَا إِنْ أَجْرِي
إِلَّا عَلَىٰ اللَّهِ وَمَا أَنَا بِطَارِدٍ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِلَّا هُمْ
مُتَلَفُونَ لِيَوْمٍ لَّنُكَرُوا فَوْمًا يَجْهَلُونَ

30. Qoomkayow yaa iiga gargaari Eebe haddaan eryo kuwaas (Xaqa rumeeyey) miyeydaan wax Xusuusanayn.

وَيَقُولُوا مَن يُضَرِّفُ مِنَّا اللَّهُ إِنْ طَرَفَهُمْ
أَفَلَا نَذَكَّرُونَ

31. idima dhahayo waxaa agtayda ah Khasaa'intii Eebe mana ogi waxa maqan, idinmana odhanaayo waxaan ahay Malaa'ig, idinmana odhanaayo kuway yasayso indhihiinnu ma siinayo Eebe khayr, Eebaa og waxa Naftooda ku sugan, markaas waxaan ka mid noqon Daalimiinta.

وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ
وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي
أَعْيُنُهُمْ لَن يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
فِي أَنْفُسِهِمْ إِنِّي إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ

Wuxuu u sheegay Nabi Nuux Qoomkiisa inuusan wax ujuura ah ka warsanayn Xaqa Gaadhsiintiisa, uusan fogaynayna kuwa Xaqa rumeeyey ee ka cabsaday Xaalkaas, illeen waa arrin Jaahilnimec, hadduu eryo Dadkaasna wax Eebe uga gargaari ma jiro, mana u sheegan in Khasnadaha Eebe Agtiisa tahay, ama waxa maqan ogyahay, ama Malaa'ig yahay, mana u sheegin in Mu'miniinta ay xaqirayaan uusan Eebe Khayr siinayn, Eebaa og xaalkooda kuna shaqo leh, ciddii xumaysana waxay ka mid noqon Daalimiinta, wana taas xaalka xaq u yeedhayaasha iyo Gaalada Xaqa diida. Huud (29-31).

32. waxay dheheen Nuuxow waad nala dooday ood badisay la dood-kannaga, ee noo keen waxaad noo yaboohayso haddaad run sheegi.

قَالُوا يَنْتُحِمُّ قَدْ جَدَلْنَا فَاكْتَرَتْ جِدْلَنَا
فَأَيْنَا يَمَّا تَعْدُونَ إِن كُنتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٣٢﴾

33. wuxuuna yidhi waxaa uun idiin keeni (kara) Eebe hadduu doono, mana tihiin kuwo daalin Eebe.

قَالَ إِنَّمَا يَايُكُم بِهِ اللهُ إِن شَاءَ

34. waxna idiinma tarto Naseexadaydu haddaan doono inaan idiin naseexeeeyo hadduu Eebe doono inuu idin baadiyeeyo illeen waa Eebihine xagii-saana laydiin celin.

وَمَا أَنشُرْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿٣٣﴾
وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ
اللهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ
تُرْجَعُونَ ﴿٣٤﴾

35. mise waxay dhihi isagaa been abuurtay, waxaad dhahdaa haddaan been abuurto dambigaygu anuu isaa-ranyahay, anuguna bari baan ka ahay waxaad dambaabtaan.

أَمْ يَقُولُونَ أَفَدْرَبُهُ قُلْ إِنْ أَفَدْرَبْتُهُ فَعَلَىٰ إِجْرَامِي
وَأَنَا بَرِيءٌ مِّمَّا يُخْتَرُونَ ﴿٣٥﴾

Gaaladii hadalkii yey ku adkeeyeen Nabi Nuux waxayna dheheen waad nala murantay ood badisay murankii ee noo keen ciqaabtaad noogu Gooddin haddaad run sheegayso, taasina waa caadada Xaq diidayaasha had iyo jeer inay warsadaan Nabiyada waxaasoo kale, wuxuuse ugu Jawaabay Nabi Nuux in keenidda arrintaas Eebe uun karo kuna shaqo leeyahay hadduu doono, wax daalin karana uusan jirin, naseexana ayan wax u tarayn cidduu Eebe dhumiyo markay Xaqa diiddo oo ka jeedsato, waxayna ku sheegeen inuu been abuurtay xaalku la yimid, wuxuuse ugu jawaabay in dambigiisu isaga saaranyahay, isna dambigooda ka madaxbannaanyahay, taasina waxay ku tusin in Nabiyaduna isku hadal yihiin xaq diidayaashuna isku war iyo dabeeco yihiin. Huud (32-35).

36. waxaa loo waxyooday Nabi Nuux inuusan ku rumeynayn Qoomkaaga inta ku rumaysay waxaan ahayn ee ha u murugoon waxay fali.

وَأُوْحَىٰ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ
إِلَّا مَن قَدَّ أَمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

37. samaysana doon annagoo ku dhawri kuuna waxyoon hana igula hadlin (xaalka) kuwii dulmi falay waa la maansheyne.

وَأَصْنَعُ الْفُلَكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحِّسْنَا وَلَا تَحْطَبُنِي
فِي الدِّينِ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّغْرَقُونَ ﴿٣٧﴾

38. wuxuu samaynayey Doon mar kasta oo Qoomkiisa koox ka mida martana way ku jees jeesayeen wuxuuna ku dhahayey haddaad nagu jees jeestaan anaguna waan idinku jees jeesi saad u jees jeesaysaan.

وَيَصْنَعُ الْفُلَكَ وَكَلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأَنَّ قَوْمِهِ
سَخِرُوا مِنْهُ قَالِ إِنْ تَسْخَرُوا مِنِّي فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ
كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾

39. waadna ogaan doontaan cidduu u yimaaddo cadaab dulleeya kuna dago cadaab joogta ah.

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مِنْ بَأْسِهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ
عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٩﴾

40. markuu yimid amarkannagii oo Tanuurkii burqaday waxaan ku nidhi

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنَوُّرُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا

ku xambaar Doonida nooc kasta Labo iyo Xaaskaaga ciddii dhumid loo xukumay mooyee, iyo ciddii rumaysay xaqa (iyana ku xambaar) mana rumeeynin wax yar mooyee.

مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ آتَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلاَ مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ آمَنَ وَمَا آمَنَ مَعَهُ إِلاَ قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾

Nabi Nuux wuxuu Eebe u waxyooday inuusan Qoomkiisa ka rumeeyneyn xaqa inta horay u rumeysay mooyee waana inuusan u murugoon waxay fali oo xumaana, samaystana doon isagoo Eebe ilaalin u waxyoon, uusan Eebana kala hadlin xaalka kuwaas dulmiga falay illeen waa la maansheyne, wuxuuna samaynayey Doontii markay maraanna way ku jeesjeesayeen, wuxuuna ku dhahayey haddaad nagu jees jeestaan waannu idinku jees jeesi waadna ogaan doontaan cidduu u yimaaddo cadaab dulleeya kuna dhaco cadaab joogta ah, markuu yimid amarkii Eebe Biyihina ka soo burqadeen tanuurka yaa Eebe ku yidhi Nabi Nuux ku xambaar doonta nooc kasta Labo, cidida Ciqaabi u sugnaatay mooyee, inta ku rumaysayna ku xambaar, wax yar baana rumeeyey, taasina waxay kuu muujin in Mu'iniintu ku sugan yihiin u jeeddo kaliya. Huud (36-40).

41. wuxuuna yidhi ku kora Magaca Eebe oy kuna socon kuna joogsan Eebahayna waa dambi dhaafe naxariista.

وَقَالَ أَزْكِبُوا فَبِمَا إِسْرَأَ اللَّهُ يَجْعَلُهَا وَمُرْسِنَهَا إِن رَفِيَ لَعْنَةُ رَجِيمٍ ﴿٤١﴾

42. wayna la socotay hir dhexdiis oo buuro la mida wuxuuna u dhawaaqay Nabi Nuux Wiilkiisii wuxuuna ahaa meel ka gaar ah (Isagoo leh) Wiilkaygow nala soo kor hana la jirin gaalada.

وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَى نُوْحٌ أٰبَتَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يٰبَنِيَّ أَزْكِبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾

43. wuxuuna ku yidhi waxaan u dunmi buur iga dhawrta Biyaha wuxuu yidhi (Nabi Nuux) wax ilaalin kara maanta amarka Eebe ma jiro cid Eebe u naxariistay mooyee, waxaana kala dhex maray hirkii wuxuuna noqday Wiilkii kuwa la maansheeyey.

قَالَ سَتَأْتِي إِلَىٰ جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَآ عَاصِمَ إِلاَ يَوْمَ مِّنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلاَ مَنْ رَّحِمَهُ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُعْرَفِينَ ﴿٤٣﴾

44. waxaana la yidhi dhulow Liq Biyaahaaga Samooyina qaad (Jooji) waxaana la yareeyey «la gudhiyey» Biyihii waxaana la xukumay Amarkii waxayna Ku dul ekaatay Juudi fogaansho haw sugnaato Qoomka Daalimiinta ah.

وَقِيلَ يٰأَرْضُ إِنبَلِيَّ مَاءَكَ وَسِمَاءُ أَقْلِي وَغِيصَ الْمَاءِ وَغِيصَ الْأَمْرِ وَاسْتَوَتْ عَلَىٰ الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾

Wuxuu yidhi Nabi Nuux ku kora Doonta Magaca Eebe ee ay ku socon kuna joogsan illeen waa dambi dhaafe naxariistee, wayna la socotay hirka dhexdiisa iyadoo Buur oo kala ah, Nabi Nuuxna wuxuu u dhawaaqay Wiilkiisa oo ka durugsan wuxuuna ku yidhi Wiilkaygow nala soo kor hana ahaan la jiraha gaalada, wuxuuse sheegay inuu kori Buur ka dhawrta Biyaha, wuxuuse ku yidhi Nabi Nuux maanta wax celin kara amarka Eebe ma jiro cid Eebe u naxariisto mooyee, hirkii baana kala dhex maray wuxuuna ka mid noqday kuwa la maansheeyey, Biyihina waa gudheen oo joogsadeen amarkaana waa la xukumay waxayna ku ekaatay Juudi halaagbaana ku dhacay Daalimiintii, wuxuu wariyey Ibnu Cabbas in Nabigu (Naxariis iyo Nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelee) yidhi: Amaanka Ummadayda markay maanshadaan waa inay akhriyaan Magaca Eebe markay doon kori.

Qisada Nabi Nuux iyo Qoomkiisa iyo sida loo halaagay Daalimiintii waa wax lagu waano qaato. Huud (41-44).

45. wuxuu u dhawaaqay (Baryey) Nabi Nuux Eebihiiis wuxuuna yidhi Eebow Wiilkaygu wuxuu ka mid yahay Ehelkeyga Yaboohaaguna waa xaq (sugan) adaana xukunkaagu falsanyahay.

وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي
وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ ﴿٤٥﴾

46. Eebe wuxuu yidhi Nuuxow Wiilku Ehelkaaga kama mid ma aha waana camal aan suubanayn ee hay warsan waxaadan cilmi u lahayn waxaan kaa waanin inaad jaahiliinta ka mid noqoto.

قَالَ يَنْتَهِ حُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ
فَلَا تَسْتَنْ مَالِيَسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنْ أَعْطَاكَ أَنْ تَكُونَ
مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٤٦﴾

47. wuxuuna yidhi Nabi Nuux Eebow waxaan kaa magan galay inaan ku warsado waxaanan u cilmi lahayn haddaadan ii dambi dhaafin oodan ii naxariisan waxaan ka mid noqon kuwa khaasaaray.

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَتَلَكَ مَا لَيْسَ
لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ
مِنَ الْخٰسِرِينَ ﴿٤٧﴾

48. waxaa lagu yidhi Nuuxow ku deg Nabadgalyo xaggannaga ah iyo ummadaha kula jira, ummadana waannu u raaxayn markaas waxaa taaban cadaab daran oo xaggannaga ka ahaada.

قِيلَ يٰنُوحُ اهْبِطْ بِسَلٰمٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْنَا
وَعَلَىٰ أٰمِرٍ مِّنْ مَّعٰلِكُمْ وَأُمَّم سَمِعْتَهُمْ
ثُمَّ يَمْسَهُمْ مِّنَا عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿٤٨﴾

49. kaasi waa warkii maqnaa oon kuu waxyoonaayo maadan ahayn mid og adi iyo Qoomkaagu midna kan hortiiis ee samir cidhibta (Fiican) waxaa leh kuwa dhawrsada.

تِلْكَ مِنْ اٰنْبِآءِ الْعٰلَمِيْنَ نُوْحٍ اٰتٰنَاكَ مَا كُنْتَ
تَعْلَمُهَا اَنْتَ وَلَا قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ هٰذَا
فَاَصْبِرْ اِنَّ الْعٰقِبَةَ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٩﴾

Markii la halaagay Wiilkii Nabi Nuux yaa waxaa qaaday Naxariistii Waalid wax dhalay markaasuu Ilaahay u cawday isagoo sheegi inuu Wiilku Ehelkiisa ka mid ahaa yabooha Eebana xaq yahay oo ahaa in Ehelkiisa loo korin Eebana Xukunkiisu caddaalad yahay, Eebase wuxuu u sheegay inuusan Wiilku Ehelkiisa ka mid ahayn marba hadduusan xaq rumeynin, wax fiicana ma aha mana haboona in Nabi Nuux waxaasoo kale warsado sida kuwaan wax ogayn, markuu is gartay Nabi Nuux eebana warsaday dambi dhaaf iyo Naxariis si uusan u khasaarin, waxaana la faray inuu ka dego doonta isaga iyo inta la jirta iyagoo heli nabadgalyo iyo Barako Eebe, arrintaasna waa waxyaalaha aan la ogaan karin haddaan Eebe Nabiga (Naxariis iyo Nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelce) u waxyoon, wuxuuna Eebe faray Nabiga inuu Adkaysto, wanaaggana waxaa ku dambayn kuwa dhawrsada ee xaq ku socda, Aayadahanna waxay muujin in qaraabadu iyo sokeeyanimadu tahay Caqiidada iyo Islaanimada, inaan lala mid noqon Daalimiinta. Huud (45-49).

50. Caadna waxaa loo diray Walaalkood Nabi Huud, wuxuuna yidhi Qoomkayow caabuda Eebe Ilaah kale idiinma sugnee waxaan been abuurasho ahayna kuma sugnidin.

وَإِلَىٰ عَادٍ اٰخٰهُمُ هُوْدًا قَالَ يٰقَوْمِ اَعْبُدُوْا اللّٰهَ
مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرِهٖ اِنْ اَنْتُمْ
اِلَّا مَفْرُوْكٌ ﴿٥٠﴾

51. Qoomkayow idinka warsan maayo xaqa ujuuro ujuuradayda waxaan uun ka mutaa Eebaha i Abuuray ee miyeydaan wax kasayn.

يَقَوْمِ لَا أَسْتَلْكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ أَجْرِي
إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾

52. Qoomkayow Dambi dhaaf warsada Eebihiin una toobad keena ha soo (Daayo) diro Samada (Roobka) koriinna si badane hana idiinku kordhiyo xoog xooggiinii hana jeedsanina idinkoo Dambiilayaal ah.

وَيَقَوْمِ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ وَأَرْبَابَكُمْ ثُمَّ نُؤْتُوا إِلَيْهِ يُرْسِلُ
السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً
إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا تُلْهُوُوا بِمَجْرِمِكُمْ ﴿٥٢﴾

Way isdaba joogtaa Qisada Nabiyada iyo siduu Eebe u diray iyo siday Qoomkoodii u beeniyeen una dhibeen, si Nabigu (Naxariis iyo Nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelee) u adkaysto una ogaado inaan dhibku Kali ku ahayn, halkanna waxaa laga warramay Nabi Huud iyo siduu Xaqa u tusiyay Qoomkiisii una sheegay inuusan xoolo ka rabin ee abaal marintiisa uu Ilaahay uun ka sugi, farayna inay Ilaahay kaliya caabudaan, danbi dhaafna warsadaan una Toobad keenaan, si Eebe ugu Naxariisto Roob iyo Barwaaqo iyo xoogna u siiyo oyna Xaqa ka jeedsan, taasina waxay ku tusin in wanaagu Sabab u noqdo barwaaqo iyo Khayr, xumaantuna wadato dhibaato iyo Khasaare iyo lugooyo. Huud (50-52).

53. waxay dheheen Huudow noolama aadan imaanin Xujo cad kagamana taageeynno Ilaahyahannaga hadalkaaga kumana rumeynayno.

قَالُوا يَا هُوْدُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ
بِسَارِكِي ءَالِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ
بِعُومِيكٍ ﴿٥٣﴾

54. wax kale kuguma dhaheeyno oon ahayn in Ilaahyahannaga Qaarkood kugu asiibeen xumaan (Cudur) wuxuu kugu yidhi waxaan Eebe marag galin ee idinkuna marag noqda inaan bari ka ahay waxaad la wadaajinaysaan, (Cibaadada).

إِن نَقُولُ إِلَّا أَعْرَبْنَاكَ بَعْضَ ءَالِهَتِنَا بِسْمِئِهِ قَالُوا إِنِّي
أَشْهَدُ لِلَّهِ وَأَشْهَدُ أَنَّ بَرِيءٌ مِّمَّا تَشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾

55. oo Eebe ka soo hadhay ee i dhagra dhammaan hana i sugina.

مِنْ دُونِي فَكَيْدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنظِرُونَ ﴿٥٥﴾

56. anugu waxaan tala saartay Ilaahay ee ah Eebahay iyo Eebihiin wax socda oosan foodda qabanayn ma jiro (Awoodayn) Eebahayna wuxuu ku sugan yahay jid toosan.

إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ
أَخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٦﴾

Waxay dheheen Huudow xujo cad nooma aadan keenin mana nihin kuwa uga tegi Ilaahyadooda hadalkaaga kuna rumeynaynno, waxaa uun Waalli kugu asiibay Ilaahyadanna qaarkood markaad ka reebtay Cibaadadooda, wuxuuna ku yidhi waxaan Eebe marag galin idinkana idin marag galin inaan bari ka ahay waxaad la wadaajinaysaan Eebe oo ka soo hadhay, ee bal i dhagra dhammaan hana i sugina, waxaan talasartay Ilaahay ee Eebahay ah iyo Eebihiin, waxa socdo dhanna wuxuu ku hoos jiraa Awoodda Eebe illeen Eebe jid toosan oo Xaqa yuu ku suganyahaye. Gaaladuna had iyo jeer waxay dadka Muslimiinta ah ku Cabsi galiyaan waxyaalo kale oo Eebe ka soo hadhay, waase in Eebe si dhaba loo caabudo isaga uun laga cabsado, waxa ka soo hadhayna laga jeedsado Cibaadadooda iyo wax ka dayidooda, lana talo saartaa illeen isagaa wax walba Awooddiisa ku hoos jiraa, Jidka Toosan ee xaqa ah ee Eebe ee Islaamka ahna lagu socdaa Dadkana loogu yeedho laguna maamulo. Huud (53-56).

57. haddaad Jeedsataan waxaan idin gaadhsiiyey wixii laygu soo diray xaggiinna, wuuna idinka gadaal marin Eebahay qoom kale waxna kama dhibaysaan, Eebahayna wax kasta wuu ilaaliyaa.

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ
وَسَسْخُلْفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ سَيِّئَاتِكُمْ
إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٥٧﴾

58. markuu yimid amarkannagii waxaan ku korinnay Huud iyo intii rumaysay Naxariistanada waxaana ka korinay Cadaab Adag.

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ
بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَنَجَّيْنَا هُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٨﴾

59. taasi waa Caad waxay diideen Aayaadkii Eebahood waxayna caasiyeen rasuuladiisii waxayna raaceen amarka islawayne madax adag dhammaantiis.

وَذَلِكَ عَادٌ فَجَعَلْنَا إِبْرَاهِيمَ وَرَبِّهْم وَعَصَوُوا
رُسُلَهُمْ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٥٩﴾

60. waxaana la raaciyey Adduun-yadan Lacnad iyo Maalinta Qiyaamaba, Caad way ka gaaloobeen Eebahood Fogaanshaa (Halaagbaana) u sugnaaday Caadkii Qoomkii Huud ahaa.

وَاتَّبَعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةَ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا إِنْ عَادَا
كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلا بَعْدَ الْعَادِ قَوْمٌ هُودٌ ﴿٦٠﴾

Nabi Huud wuxuu ku yidhi haddaad cibaadada Eebe kaliya ka jeedsataan diidaanna anigu waan idin gaadhsiiyey xaqii laygu diray, Eebana cid kaluu idinku bedeli waxna kama dhimaysaan, illeen wax walba Eebaa daalacane, markaasaa la halaagay illeen way kibreene oo xaqii ka jeedsadeene waana sidaas had iyo jeer, wuxuuna Eebe koriyey Huud iyo intii la jirtay ee Xaqa rumaysay, waxaana naxariis Eebe darteed looga koriyey Cadaab adag, wanataas reer Caad markay Beeniyeen Aayaadkii Eebahood Caasiyeenna Rasuuladiisii Raaceenna Amarka mid kastoo kibir badan oo isla weyn.

Adduunyadana waa la lacnaday, Qiyaamadana waa lagu lacnadi reer Caadna waxaa Ogaysiis ah inay ka gaaloobeen Eebahood waxaana naxariis laga dheereeyey Caadkii Qoomkii Nabi Huud ahaa, waddadooda Ciddii martana waa la mid iyo ka xun. Huud (57-60).

61. Thamuudna waxaan u dirray Walaalkeed (Nabi) Saalax, wuxuuna yidhi Qoomkayow Caabuda Eebe Ilaah Eebe ka soo hadhay ma idiin sugnee, isagaana idiinka ahaysiiyey Dhulka idinkuna Camiray dhexdeeda ee dambidhaaf warsada una toobad keena illeen Eebahay waa dhawyahay oo ajii-baa (Baryade)

﴿٦١﴾ وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا
اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ
وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوا لَهُمْ تَتوبوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي
قَرِيبٌ مُّجِيبٌ ﴿٦١﴾

62. waxay dheheen Saalaxow waxaad ku ahayd dhexdannada mid la rajeeyo arrintan ka hor ma waxaad naga reebi inaan caabudno waxay caabudayeen Aabayaalkanno annagu shaki daran

قَالُوا لَوْ لَمْ يَنْصَلِحْ لَقَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَذَا
أَتَنْهَتَنَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّا لَفِي شَكِّ

baan kaga suganahay waxaad noogu yeedhi.

مِمَّا تَدْعُونَآ إِلَيْهِمْ ﴿٦٣﴾

63. wuxuu yidhi bal ka warrama haddaan xujo Eebahay ku sugnahay oo uu i siiyey Naxariis xaggiisa ah yaa iiga gargaari Eebe haddaan Caasiyo iimana kordhinaysaan waxaan khasaare ahayn.

قَالَ يَتْلُوا آيَاتِ اللّٰهِ الَّتِي كُنْتَ عَلَىٰ بَنِيۤهٖ مِنْ رَّبِّیْ
وَأَتَّبَعْتَنِي مِنْ رَحْمَةٍۢ مِّنۡ رَبِّكَ
وَإِنۡ عَصَيْتَهُۥٓ لَهٗمَا تَرْبِیۤوْنِي غَيْرَ تَحْسِیۡرٍ ﴿٦٣﴾

Qisada reer Thamuud wax badan yuu Quraanku sheegay wixii dhexmaray Nabi Saalax, halkanse waxay sheegeen inay u han waynaayeen Nabi Saalax intuuusan ka reebin Cibaadada waxay Aabayaalkood Caabudi jireen oo Baadhil ah, waxayna sheegeen inay shakisan yihiin wuxuu ugu yeedhi, wuxuuse ugu jawaabay inuu xaq iyo xujo ilaah oo cad ku saganyahay, warkooduna waxaan khasaare ahayn u kordhinayn hadduu maqlo, waanakaas xaq iyo Baadhilku say u kala Muuqdaan. Huud (61-63).

64. Qoomkayow tan waa Hashii Eebe Calaamad bayna idiintahay ee iska Daaya ha cunto Dhulka Eebe hana ku taabanina Xumaan oo markaas idin qabto Cadaab dhaw.

وَيَقۡتۡوِمۡ هٰذِهِۦٓ نَافَاةٌۭ لِّكُمۡ ءَايَةٌ
فَذُرُّوہَا تَأْكُلُ فِيۡ اَرْضِ اللّٰهِ وَلَا تَمَسُّوہَا
بِسُوۡءٍ فَاِخۡذُوۡكُمْ عَذَابٌۭ قَرِیۡبٌ ﴿٦٤﴾

65. wayse dileen Hashii, wuxuuna ku yidhi ku raaxaysta guryihiina Saddex maalmood kaasina waa yabooh aan la beeninayn.

فَعَقَرُوہَا فَقَالَ تَمَعۡتۡوۡا فِيۡ دَارِكُمۡ ثَلَاثَةَ
اَيَّامٍ ذٰلِكَ وَعَدۡ غَيْرَ مَكۡذُوبٍ ﴿٦٥﴾

66. markuu u yimdi amarkii Eebe waxaan ku korinay Nabi Saalax iyo intii rumaysay Naxariistanada iyo inaan (ka korinay) dulliga Maalintaas Eebana waa xoog badane Adkaada.

فَلَمَّا جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيۡنَا صَالِحًا وَّالَّذِيۡنَ ءَامَنُوۡا
مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍۢ مِّنَّا وَاِیۡنۡ خِزۡیۡ یَّوۡمِئِذٍ
اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِیُّ الْعَزِیۡزُ ﴿٦٦﴾

67. waxaana qabatay kuwii dulmi falay qaylo waxayna ahaadeen kuwo guryahooda ku dhexdhinta.

وَاَخَذَ الَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡا الصَّیۡحَةَ فَاَصۡبَحُوۡا
فِيۡ دَرَبِہِمۡ جَحِیۡمٍ ﴿٦٧﴾

68. sidii iyagoon ku dhex nagaanin, Thamuud waxay ka gaaloobeen Eebahood waxayna muteen fogaansho (Halaag).

كَانَ لَمۡ یَعۡتَرَفۡہَا اِلَّا اِنَّ تَمُودًا كَفَرُوۡا رَبَّہُمۡ
اَلَا بَعۡدَ اِلۡتِمَادٍ ﴿٦٨﴾

Sidoo kale Nabi Saalax wuxuu u sheegay inay tanu tahay Hashii Eebe Mucjisana tahay ee ay iska daayaan ha daaqdo Dhulka Eebe, Xumaanna ayan ku taaban si aan loo ciqaabin, wayse Dileen waana la halaagay, waxaana nabad galay Nabi Saalax iyo intii Rumeysay, waxaana laga koriyey dulligii maalintaas, illeen Eebe waa xoog badane, waxaana ku dhacday Gaaladii qaylo oy bakhtiyeen, waxaadna moodaa guryahoodii inaan la degin, reer Thamuudna waxay ka gaaloobeen Eebahood waxaana laga dheereeyey Naxariista Eebe ee waasaca ah, waana wax ciddii caqli leh ku waano qaadan markaas xaq uun ku toosi si ay u liibaanto labada daaroodba. Huud (64-68).

69. waxay ula yimaaddeen Malaa'ig-tanadii aan soo diray Nabi Ibraahim Bishaaro, waxayna dheheen salaamo korkaaga ha ahaato, isna wuxuu yidhi Salaam, kamana nagaan (Daahin) inuu u keeno dibi la dubay (Hilibkiis).

وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلَنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبَشْرَى قَالُوا
سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجَلٍ
حَنِيدٍ ﴿٦٩﴾

70. markuu arkay in ayna gacma-hoodu gaadhayn wuu la yaabay wuxuuna iska kasay cabsi xaggooda ah, waxayna dheheen ha cabsan waxaa naloo soo diray Qoomka (Nabi) Luudhe.

فَلَمَّا رَأَى أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ
وَأَرْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا
إِلَى قَوْمٍ لُوطٍ ﴿٧٠﴾

71. haweeneydiisiina way taagnayd wayna qososhay waxaana ugu bishaaraynay (Nabi) Isxaaq gadaashiisna Yacquub (Wiilkiisii).

وَأَمْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَفَشَّرْنَا بِهَا إِسْحَاقَ
وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ﴿٧١﴾

72. waxayna tidhi waa la yaabe miyaan dhali anoo cajuuso ah ninkay-gana oday yahay arrintaasu waa wax la yaab leh.

قَالَتْ يَا وَيْلَتَى أَأَلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَذَا بَطْلٌ سَاحِقٌ
إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٧٢﴾

73. waxay dheheen ma waxaad la yaabi amarka Eebe naxariistiisa iyo barakadiisa korkiinna, qoyskanow, Eebana waa la mahdiye la Sharrifo.

قَالُوا أَنْعَجِبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحِمْتُ اللَّهُ
وَبَرَكَّتْهُ عَلَيْهِمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مُجِيدٌ ﴿٧٣﴾

Nabi Ibraahim Malaa'igtii way u bishaaraynay, wayna salaameen isna wuu ka Celiyey oo soo dhaweeeyey oo u darbay martiqaad, wuxuuna u qalay Dibi, mase ayan cunin illeen waa Malaa'ige, markaasuu shakiyey oo ka cabsaday, waxayse ku dheheen ha cabsan waxaa naloo soo diray Qoomka Nabi Luudhe, haweeneydiisiina way agtaagnayd ooy qososhay, waxaana loogu bishaareeyey Isxaaq oo Yacquubna dhali oos ka dambeyn, markay haweeneydii la yaabtay waxaa loogu jawaabay ma waxaad la yaabi Amarka Eebe iyo naxariistiisa iyo barakadiisa korkiinna Dadka Gurigan, wax lala yaabo ma aha illeen Eebe waa Ammaanle sharaf leh, taasina waxay ku tusin isu bishaaraynta, in Dadka la xasiliyo, cabsida caadiga ah oo jirta, Waynida awoodda Eebe, Naxariistiisa iyo barakadiisa aan la koobi karin. Huud (69-73).

74. markay Nabi Ibraahim ka tegtay Cabsidii (argagaxii) una timid Bishaaradii yuu noqday mid nagula dooda xaalka Qoomka (Nabi Luudh).

فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبَشْرَى
مُجْنِدَاتِنَا فِي قَوْمٍ لُوطٍ ﴿٧٤﴾

75. Nabi Ibraahimna waa dulsame noqosho iyo toobadkeen badan.

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ ﴿٧٥﴾

76. Ibraahimow iskaga jeedso xaal-kan, waxaa dhab u yimid Amarkii Eebahaaye iyagana waxaa u imaan ca-daab aan laga celinayne.

يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا إِنَّهُ قَدْ جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ
وَإِنَّهُمْ ءَاتِيهِمْ عَذَابٌ عَرِيزٌ ذُوورٌ ﴿٧٦﴾

77. markay Malaa'igtaan soo diray u timid Nabi Luudh wuu ka walbahaaray wuuna la cidhiidhyamay wuxuuna yidhi tani waa Maalin daran.

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ ﴿٧٧﴾

78. waxaana yimid Qoomkiisii oo u deg degi xaggiisa horayna waxay u ahaayeen kuwo fala Xumaan, wuxuuna yidhi Qoomkayow kuwaasu waa gabdhahaygii iyagaa idiin dhahiran ee ka dhawrsada Eebe hana igu dullaynina martidayda miyuusan Nin rashii-da «fiican» idinku jirin.

وَجَاءَهُ قَوْمُهُ مُهْرَعُونَ أَيَّامًا قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَعْمَلُنَ السَّيِّئَاتِ قَالُوا يَا قَوْمِ هَذَا يَوْمٌ نَبَأَ فِيهِ هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تَخْزُونِ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ﴿٧٨﴾

79. waxay dheheen waad ogtahay inaanaan ku lahayn gabdhahaaga xaq waadna ogtahay waxaannu dooni.

قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَالَنَا فِي بَنَاتِكُمْ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَلْعَامِرِ مَارِيْدٌ ﴿٧٩﴾

Markay Cabsidii ka ba'day Nabi Ibraahim yuu galay inuu ka doodo Qoomka Luudh illeen Nabi Ibraahim wuxuu ahaa toobad keen badane dulsan, waxayse Malaa'igtii ku tidhi isaga jeedso Ibraahiimow xaalkan amarkii Eebaa yimide, waxaana u imaan cadaab aan la celinayne, markay u yimaadeen Nabi Luudhna wuu walbahaaray oo cidhiidhyamay isagoo yidhi maanta waa maalin daran, waxaana yimid Qoomkiisii oo Ordii, horayna waxay u fali jireen Xumaanta, wuxuuna ku yidhi wakuwaase waa gabdhahaygii ee guursada iyagaa nadiif idiin ehe,, Eebana ka cabsada hana igu dullaynina martidayda miyuusan Nin rashiiida idinku jirin, waxayse sheegeen inayan dan ka lahayn gabdhihiisa uu garanna waxay dooni,. Waa layaab kala fiicanaa hadal muslim Eebe rumeeyey iyo Gaal Eebe ka fogaaday oo xumaanta qasan, maxaase u dambeeyey, waa halaag. Huud (74-79).

80. wuxuu yidhi Nabi Luudh haddaan xoog idiin leeyahay ama u dumi tiir adag (waan idin ciqaabi lahaa).

قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةٌ أَوْ آوَىٰ إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴿٨٠﴾

81. waxay dheheen (Malaa'igtii) Luudhow waxaan nahay farriintii Eebahaa dhibna kuma gaadhsinayaan ee Guuri Ehelkaaga qayb habeenka ka mida dibna hasoo dayina haweeyne-daada mooyee, waxaa ku dhici waxa ku dhacaya ballankooduna waa subaxa miyuusan subuxu dhawayn.

قَالُوا يَلْبُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنَاصِلُوكَ إِنَّا كُنَّا بِهَذَا قَوْمًا شَاكِرِينَ قَالُوا يَا هَلْكَ بِقَطْعِ مِّنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا أَمْرًا نَّكَ إِتْمَاعُهَا مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ﴿٨١﴾

82. markuu yimid amarkannagii waxaan ka yeellay korkoodii hoostoodii waxaana ku daadinay dhagaxyo la shiday oo israac raacsan.

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَابًا مِّن سِجِّيلٍ ﴿٨٢﴾

83. lagu calaameeyey Eebahaa agtiisa

مُسَوَّمَةٌ عِنْدَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ

wax daalimiinta ka foga ma aha.

بَعِيدٍ ﴿٨٢﴾

Wuxuu ku calaacalay Nabi Luudh in hadduu Awood leeyahay ama ku tiirsanyahay Tiir adag uu ciqaabi lahaa Gaaladaas, Rasuulkuna (Naxariis iyo Nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelee) wuxuu yidhi: Eebe ha u Naxariistee Nabi Luudh wuxuu ahaa mid ku tiirsan tiir adag, (Ebihiis) Malaa'igtii waxay u sheegeen in Eebe soo diray uusan cabsanna, wax dhibana uusan gaadhayn guuriyana Ehelkiisa iyagoo dib soo eegayn, Haweenyidiisa oo la halaagi mooyee, waxaana la halaagi subaxdii oon fogayn, amarkii Eebaana u yimid oo waa la dabagaddiyay laguna soo daadiyey Dhagax Naara oo calaamaysan, arrintaasuna kama foga daalim oo dhan, waxaana loo baahanyahay in lagu waano qaato, wanaaggana lagu dadaalo, xumaantana laga dheeraado. Huud (80-83).

84. Madyanna waxaan u diray Walaalkood (Nabi) Shucayb, wuxuuna yidhi Qoomkayow Caabuda Eebe idiin-ma sugna Ilaah kalee, hana nusqaaminina Beegidda (Miisidda) iyo miisaanka waxaan idinku arkaa khayre (xoolo) waxaana idiinka cabsan Cadaab Maalin koobi.

85. Qoomkayow oofiya Miisidda iyo miisaanka si cadaalada hana ka nusqaaminina Dadka waxooda Dhulkana ha fasaadinina.

86. Baaqiga Eebe yaa idiin khayr-roone ma ihi mid idin ilaalin (karee).

87. waxay dheheen shucaybow ma salaadahaagaa ku fari inaan ka tagno waxay caabudayeen Aabayaalkaanno ama ku fallo xoolahanaga waxaan doonno adugu waxaad uun tahay dulbadane toosan (Jees jees dartiis).

Qoomkii Madyanna waxaa loo diray Nabi Shucayb waana meel ku taalla xijaas iyo Shaam dhexdooda oo u dhaw Magaalada Macaan, wuxuuna faray in Eebe kaliya caabudaan Miisidda iyo Miisaankana si cadaalada u dhamaystiraan khayrka Eebe iyo baaqiga wanaagsanna shifaaystaan Dhulkana aanay fasaadinin dadkana waxooda ka nusqaaminin si uusan u dhicin cadaab daran oo kooba, wayse ku jees jeeseen oy ku dheheen ma salaaddaadaa ku fari inaan ka tagno waxay Aabayaalkanno caabudi jireen ama saydoonaan u maamulaan xoolahooda, waxayna dheheen waxaad tahay Nin aad u fiican iyagoo ku jees jeesi, waana xaal kala fog wanaaguu faray iyo xumaantay ugu jawaabeen illeen waa gaalee iyo caadadeede. Huud (84-87).

88. wuxuu yidhi Qoomkayow bal ka warrama haddaan ku sugnahay xujo Eebahay iguna arsuqay risqi wanaagsan, oonan doonayna inaan idiin dabo maro waxaan idinka reebi oonan doo-

﴿٨٢﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ أَعْبُدُوا

اللَّهَ مَا لَكُمْ مِن إِلَهٍ غَيْرُهُ وَلَا تَنْصُبُوا

الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ إِنِّي أُرِيدُكُمْ بَخِيرٍ

﴿٨٣﴾ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ تُحِيطُونَ

وَيَقُولُوا أَوْفُوا بِالْمِيزَانَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ

وَلَا تَبْخُسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا

﴿٨٤﴾ فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ

بَقِيَتْ لِلَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ

﴿٨٥﴾ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ

﴿٨٦﴾ قَالُوا يَا شُعَيْبُ أَصَلَوْنَاكَ تَأْمُرُكَ أَنْ نَتْرَكَ

مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَأَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا

﴿٨٧﴾ مَا نَشْتَوِي إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ

﴿٨٨﴾ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُمْ عَلَىٰ بَيْتِهِ مِن رَّبِّي

﴿٨٩﴾ وَرَزَقْتُمُوهُ مِنهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَمْلِكَ لَكُمْ

﴿٩٠﴾ إِلَىٰ مَا أَنهَمَكُم عَنْهُ إِن أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ

nayn waxaan wanaajin ahayn, intaan karo, waafajintaydana waxaan Eebe ahayn ma karo isagaana talo saartay xaggiisaana u noqon, (Toobad).

89. Qoomkayow yuusan idinku xambaarin khilaafkaygu inuu idinku dhaco wixii ku dhacay Qoomkii (Nabi) Nuux ama qoomkii Nabi Huud ama (Nabi) Saalax idinkamana foga waqtigii Qoomkii (Nabi) Luudh.

90. ee dambi dhaaf warsada Eebihii una toobadkeena illeen Eebahay waa Naxariiste Jecel (Ciddii toobad keentee).

91. waxay dheheen Shucaybow ma kasaynno wax badan ood sheegi waxaana kugu aragnaa inaad dhexdannada ku tabar yartahay, hadduusan Qoomkaagu jirin waan ku dhegexyeyn lahayn, mana tihid adugu mid cisi nagu leh.

92. wuxuu yidhi Qoomkayow ma jamaacaddaydaa idin kala wayn Eebe ood ka yeelateen waxaad dhabarkiinna ka tuurtaan (Xaqa) Eebahayna waxaad falaysaan wuu koobay.

Nabi Shucayb wuxuu ku sugnaa xaqa, Eebana wuxuu siiyey Nabinimo iyo Risqi fiican, mana u daba marayn xumaantuu ka reebi sida Dadka qaarkiis ee liita falaan, waxaan wanaajin ahaynna ma rabin, Eebuuna talasaaranayey, wuxuuna uga digay in khilaafkoodu u sababo halaagii ku dhacay Ummadihii ka horreeyey oo kale, oyna ku habboontahay inay Eebe u noqdaan, illeen waa naxariiste khayr jecelle, wayse diideen oy sheegeen inayn kasayn wax badan oos sheegi, tabar yarina ay ku arkaan, haddayna ixtiraamayn Qoomkiisana ay dhagax la dhici lahaayeen, wuxuuna la yaabay in Qoomkiisu kala waynaado Eebe iyo Xaqa, oyna ka jecdsadeen isagoo Eebe koobay waxay fali. Wanaaggana waa in Dadka la faro aadna adugu fartoonto ceedan xumaantii u dabo marin taasi waa ceebe, sidoo kale isla waynida iyo in qabiil iyo qoom ka waynaado xaqa waa wax layaab leh. Huud (88-92).

93. wuxuu yidhi Qoomkayow ku camal fala dariiqadiinna anna waan camal fali waxaadna ogaan doontaan cid-duu u yimaaddo cadaab dulleeya iyo cidda beenaalaha ah ee suga anna waan idinla sugiye.

مَا اسْتَطَعْتُمْ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَالَيْهِ أُنِيبُ ﴿٨٨﴾

وَيَنْقُورُ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِي أَنْ يُصِيبَكُمْ مِثْلُ
مَا أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ
وَمَا قَوْمٌ لُوطٍ مِنْكُمْ بِبَعِيدٍ ﴿٨٩﴾

وَاسْتَفِرُّوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ نُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي
رَحِيمٌ وَدُودٌ ﴿٩٠﴾

قَالُوا يَنْدُسُ يُسِيبُ مَا نَفَعَهُ كَثِيرًا مِمَّا تَقُولُ
وَإِنَّا لَنَرِيكَ فِينَا ضَعِيفًا وَلَوْلَا رَهْطُكَ
لَرَجَمْنَاكَ وَمَأْتَانَ عَلَيْنَا بَعِيزٍ ﴿٩١﴾

قَالَ يَنْقُورُ أَرْهَطِي أَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ
وَآتَخَذَ شُومَهُ وَرَاءَكُمْ ظَهْرًا يَا أَيُّهَا رَبِّي
بِمَا تَعْمَلُونَ مُجِيطٌ ﴿٩٢﴾

وَيَنْقُورُ أَعْمَلُوا عَلَيَّ مَا كُنْتُمْ لِي عَمِلًا
سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ
وَمَنْ هُوَ كَذِبٌ وَأَرْتَقِبُوا
إِلَيَّ مَعَكُمْ رَقِيبٌ ﴿٩٣﴾

94. markuu yimid amarkanagii waxaan ku korinnay Shucayb iyo kuwii rumeeyey naxariistanada, waxaana qabatay kuwii dulmi falay qaylo waxayna ahaadeen kuwo guryahoodii ku dhintay.

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا بَنِي نَاعِمٍ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَحَمِلُوا ثِقَاتَهُ
فَأُولَئِكَ سَاءَ لِمَنْ كَفَرَ مَا كُنْزُ بَنِي نَاعِمٍ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ
وَوَعَدْنَاهُمْ الْوَعْدَ الْحَقَّ فَاتَّبَعَ لِقَاءَ رَبِّهِمْ كَافِرِينَ ﴿١٤﴾

95. sidii iyagoon ku nagaanin fogaan-sho (halaag) baa u sugnaaday Madyan siday u fogaatay Thamuud (u halaa-gasantay).

كَانَ لَكُمْ يَوْمَ الْاِثْمِ اَلْوَعْدُ اَلْحَقَّ فَاتَّبَعَ لِقَاءَ رَبِّهِمْ كَافِرِينَ
ثَمُودُ ﴿١٥﴾

Ugu dambayn markuu Nabi shucayb ka quustay xaalkoodii wuxuu ugu goodiyeey in cid walba say rabto ku socoto waxaa la ogaan doonaa cidduu cadaab dulleeya u yimaaddoo oo beenaala ah, saasna la wada sugo, waxaana la halaagay Gaaladii islawaynayd ee madaxa adkayd, wuxuuna Eebe koriyeey Nabi Shucayb iyo intii rumeysay,saasayna reer madyan halaag iyo ciqaab ugu dhacday, waana abaalka xaq diidaayaasha wanaagga neceb xumahanaa jecel, waana arrin u baahan ku waano qaadasho iyo ka digtooni gallooc. Huud (93-95).

96. waxaannu dhab ula dirray Nabi Muuse Aayaadkanagii iyo xujo cad.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوسٰى بِآيٰتِنَا وَسُلٰطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿١٦﴾

97. xagga Fircoon yaana u dirray iyo Qoomkiisii, waxayna raaceen amarkii Fircoon, amarka Fircoonna ma ahayn mid toosan (Hanuunsan).

اِنَّ فِرْعٰوْنَ وَمَلٰٓئِهٖٖ قَانِبُوْا اَمْرَ فِرْعٰوْنَ
وَمَا اَمْرُ فِرْعٰوْنَ بِرَشِيْدٍ ﴿١٧﴾

98. wuxuu hor qaadi Qoomkiisa Maa-linta qiyaame, wuxuuna ku aroorin Naarta, meel lagu aroorana naarbaa u xun.

يَقْدُمُ قَوْمُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَاُوْرَدَهُمُ النَّارُ
وَيَسْ اَلْوَرْدُ اَلْمُوْرُوْدُ ﴿١٨﴾

99. waxaana la raacsiiyeey Adduun-yada Lacnad iyo maalinta Qiyaamaba, wax laysu kordhiyana waxaa u xun (Arrintaa).

وَاتَّبِعُوْا فِيْ هٰذِهِ لَعْنَةَ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ يٰٓسُ
اَلرِّقْدُ اَلْمَرْفُوْدُ ﴿١٩﴾

100. arrintaasu waa warkii Magaa-looyinka waana kaaga qisoonaynaa, waxaana ka mida kuwo taagan iyo kuwo la halaagay.

ذٰلِكَ مِنْ اَنْبَآءِ الْقُرْاٰنِ نَقِصُّهُ عَلَيْكَ
مِنْهَا قٰٓئِمٌ وَّحٰصِيْدٌ ﴿٢٠﴾

101. maanaan dulmiyin iyagaase dul-miyeey naftooda waxna ugama tarin Ilaahyhoodii ay caabudayeen Eebe ka sokow markuu u yimid amarkii Eeba-

وَمَا ظَلَمْتَهُمْ وَلٰكِنْ ظَلَمُوْا اَنْفُسَهُمْ فَمَا اَغْنٰتْ
عَنْهُمْ اٰلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ

haa waxaan khasaare ahaynna uma kordhin.

Aayadahanna wuxuu Eebe ku sheegay qisadii Nabi Muuse iyo Cadwagii Diinta ee ahaa Fircoon iyo Colkiisii iyo in Fircoon ku socday Baadi halaag iyo naarna uu u hogaamin Qiyaamada Qoomkiisii meel xunna uu ku aroorin lacnada la raaciyey Addunyada iyo Qiyaamadaba, kaasina waa warki ummadihii hore, waxaana jira wax raad leh iyo wax la tir tiray Eebana ma dulmiyay iyagaa isdulmiyey wixii Eebe ka soo hadhay ay caabudayeen waxba uma tarin markay ciqaabtii in timid waxaan khasaare ahayna uma kordhin, taasina waxay ku tusin in ciddii ku hogaamisa Dadka Xumaan Adduunyada uu Qiyaamada Naarta iyo Ciqaabta u hogaamin, waana wax laga digtoonaado oo laga fogaado. Huud (96-101).

لَمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَمَا زَادُهُمْ عِزًّا تَنْبِيْهِ (١٠١)

102. waana sidaas qabashada Eebaha markuu doono inuu qabto oo ciqaabo magaalo (Dadkeed) oo dulmi fashay, qabashadiisuna way xanuun leedahay ay darantahay.

وَكَذٰلِكَ اَخَذُ رَبُّكَ اِذَا اَخَذَ الْقُرْاٰنُ وَهِيَ ظٰلِمَةٌ اِنْ اَخَذَهُ اِلَيْهِمْ سَدِيْدٌ (١٠٢)

103. arintaasna calaamadbaa ugu sugan ciddii ka cabsan cadaabka aakhiro waana maalin loo kulmin dadka Dar-tiis, waana maalin la soo Joogsan.

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةٌ لِّمَن خَافَ عَذَابَ الْاٰخِرَةِ ذٰلِكَ يَوْمٌ يَّجْمَعُ لَهٗ النَّاسُ وَذٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُوْدٌ (١٠٣)

104. dibna uguma dhigaynno muddo magacaaban darteed mooyee.

وَمَا تُؤَخِّرُهُ اِلَّا لِاَجَلٍ مَّعْدُوْرٍ (١٠٤)

105. maalintuu Qiyaamuhu yimaaddo ma hadasho nafi idinka Eebe mooyee, waxaana ka mida dadka kuwo xun (Khasaaray) iyo kuwo liibaanay.

يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ اِلَّا بِاٰذْنِهِ فَمِنْهُمْ سَفِيْحٌ وَسَعِيْدٌ (١٠٥)

106. kuwa xumaadayna naarbay gali dhexdeedayna ku hiinraagi kuna qaylyi.

فَاَمَّا الَّذِيْنَ شَفَعُوْا فِى النَّارِ لَهُمْ فِيْهَا زَفِيْرٌ وَسَهِيْقٌ (١٠٦)

107. iyagoo ku waari inta samooyinku jiraan iyo dhulku wuxuu Eebe doono mooyee, Eebahaana wuxuu doonuu falaa.

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا مَا سَاءَ رَبُّكَ اِنْ رَبُّكَ فَعٰلٌ لِّمَا يَّرِيْدُ (١٠٧)

108. kuwa la liibaanayna jannay ku waari inta samooyinku jiraan iyo Dhulku wuxuu Eebe doono mooyee, waana siismo aan go'ayn.

وَاَمَّا الَّذِيْنَ سَعَدُوْا فِى الْجَنَّةِ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا مَا سَاءَ رَبُّكَ عَطَاةٌ غَيْرَ مَحْجُوْرٍ (١٠٨)

Dulmi ciddiisuu la hadhaa, Eebana wuu sugaa daalimka markuu qabtana ma bixiyo siduu Nibigu yidhi. Dulmiguna waa waxyaalaha Eebe soo Dedejiyo ciqaabteeda inkastoo dadku dherersado mararka qaar-kood illeen waqtigaa ku kala duwan Eebe agtiisa iyo dadkee, saas darteed waa in dulmigaa laga fogaado, illeen waxaa dambeeya cadaabkii aakhiro iyo qiyaamo la soo kulmin, cid Eebe idmo mooyee cid hadlina ayan jirin, dadkuna laba nooc noqon mid khasaaray iyo mid liibaanay, labo jidna ay kala qaadi Naar iyo janno, markii naarta laga soo bixiyo ciddii ashahaado ku dhimatay yaa Malakulmood dhiman markaasaa la dhahaa ehelu jannow waad waaraysaan dhimanna maysaan, Ehelu Naarow waad waaraysaan dhiman-na maysaan, halkaasana lagu kala tegi oyna kala caddaan ciddii faras Saarayd iyo ciddii dameer saarayd markuu boodhku faydmo, waana dhab sugan. Soo reebidduna ma aha in gaalada Naarta laga soo bixin ama Ehelu Jannuhu ka bixi ee waa in ciddii ashahaadata laga bixin Naarta, Mu'iniintuna ay ku waari Jannada sida aayadda ka muuqata dhammaadkeeda. Huud (102-108).

109. ha shakin (xumaanta) waxay caabudi kuwaasu, ma caabudayaan waxay Aabayaalkood caabudayeen mar hore mooyee, waana u dhammaynaynaa qaybtooda (Ciqaabta) oon laga Nusqaaminayn.

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِمَّا يَعْبُدُونَ هَتَوْلَاءَ مَا يَعْبُدُونَ
إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ آبَاؤُهُمْ مِنْ قَبْلُ وَإِنَّا لَمَوْفُوهُمْ
نَصِيبُهُمْ غَيْرَ مَنْقُوصٍ ﴿١٠٩﴾

110. waxaan siinnay (Nabi) Muuse Kitaabka (Tawreed) waana laysku khilafay, hadduunan jirin hadal Eebahaa oo horreeyey waa lakala xugmin lahaa dhexdooda, waxayna iyagu kaga suganyihiin shaki daran.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَخْتَلَفَ فِيهِ
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ
وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكِّ مِنْهُ مُرِبِّينَ ﴿١١٠﴾

111. dhammaan wuu u oofin Eebahaa Camalkooda illeen Eebe waxay camal fali wuu ogyahay.

وَإِنْ كُنَّا لَمَّا لَوَفَّيْنَاهُمْ رَبِّكَ

112. ee u toosnow sida lagu faray adiga iyo inta kula toobadkeentay hana xadgubina illeen Eebe waxaad camal falaysaan wuu arkaaye.

أَعْمَلْتُمْ إِنَّمَا يَعْمَلُونَ خَيْرٍ ﴿١١١﴾
فَأَسْتَقِيمَ كَمَا أَمَرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا
إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٢﴾

113. ha u iilanina kuwa dulmi falay oo Naaru idin taabato idiinmana sugno Eebe ka sokow Awliyo markaas lay-diinna gargaari Maayo.

وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَمَا تَسْكُمُ النَّارُ
وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ
لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٣﴾

Wuxuu Eebe ku adkeeyey Nabiga (Naxariis iyo nabadgalyo Eebe korkiisa ha yeelee) iyo ummaddiisaba inayan shakiyin Xumaanta waxay caabudi iyaga iyo aabayaalkoodii hore, cid walbana waxaa loo dhammayn Abaalkeeda, Kitaabkii Nabi Muusana waa laysku khilafay haddaan Eebe horay u iraadayna waa lakala xukumi lahaa, waxayna ku suganyihiin shaki daran, una toosnaada sida laydin faray, hana kibrina illeen Eebe wax kama qarsoonee, hana u iilanina kuwa dulmiga falay oo markaas naaru idin taabato, wax Eebe ka soo hadhay oo idiin gargaarina uusan jirin.

Abul caaliya wuxuu yidhi: Haka raalli noqonina camalka gaalada, Ibnu Cabaasna wuxuu yidhi: Ha u iilanina kuwa dulmiga falay, Aayaduhuna waxay soo jeedin in xumaanta si dhaba loo garto, lana toosnaado, daalimiintana aan loo iilan oon raalli laga noqon, taasi waxay ku tusin xumaanta iyo darraanta dulmiga cid fasha iyo mid gacan ku siisaba. Huud (109-113).

114. oog salaadda maalinta darfaheeda iyo qayb habeenka ka mida (saa-caad) illeen wanaagu wuxuu tegsiyaa (Tirtiraa) xumaantee, taasina waa waanada kuwa Ilaah xuska badan.

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَرُفَعًا مِنَ اللَّيْلِ
إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُدْهِبُنَّ السَّيِّئَاتِ
ذَلِكَ ذِكْرُكَ لِلذَّكْرَيْنِ ﴿١١٤﴾

115. samir (adkayso) ilaahay ma dayaco ajirka kuwa sama falee.

وَأَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٥﴾

116. maxay u ahaan waayeen Quruumihii hore dad khayr (caqli) leh oo ka

فَقُلْ لَوْ كَانُوا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةَ

reeba fasaadka dhulka, wax yar mooyee oo ka mida kuwaan korinnay xaggooda, waxayna raaceen kuwii dulmi falay wixii loogu raaxeeyey waxayna ahaayeen dambiilayaal.

يَهْتُونَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا
وَمَنْ أَجْحَمًا مِنْهُمْ وَأَتْبَعَ الَّذِينَ
ظَلَمُوا مَا أَتَوْا بِغَيْرِهِ وَكَانُوا كَجُمُوحٍ ﴿١١٦﴾

117. Eebana uma halaago magaalo dulmi iyadoo Ehelkeedu wax wanaajin.

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ
وَأَهْلِهَا مُصْرِحُونَ ﴿١١٧﴾

118. hadduu doono Eebahaa wuxuu ka yeeli lahaa Dadka mid kaliya mana ka tagaan kuwo iskhilaafsan.

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً
وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ﴿١١٨﴾

119. cid Eebe u naxariistay mooyee saasaana Eebe ku abuuray, wayna taam noqotay kalimadii Eebahaa oo ah inuu ka buuxiyo jahannamo Jinni iyo insi dhammaan.

إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ
رَبِّكَ لَا أَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ
أَجْمَعِينَ ﴿١١٩﴾

120. Dhammaan waxaannu kaaga qi-soon wararkii rasuulada waxaan ku sugno qalbigaaga, waxaana taam kuugu yimid xaq iyo wacdi iyo waanada Mu'miniinta.

وَكَلَّا تَقْصُ عَيْنِكَ مِنْ آيَاتِ الرُّسُلِ مَا نُنَبِّئُ بِهِ
فُؤَادَكَ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ
وَذِكْرٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٠﴾

121. waxaad ku dhahdaa kuwaan rumeynin ahaada sidiinnaas (ku camal fala) annana waannu «ahaan» camal falaye.

وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ
إِنَّا عَمِلُونَ ﴿١٢١﴾

122. sugana annana waaanu sugiye.

وَأَنْظِرُوا إِنَّا مُنْظِرُونَ ﴿١٢٢﴾

123. Eebe waxaa u sugnaaday waxa ku maqan samooIyinka iyo dhulka, xaggiisaana loo celin amarka dhammaan ee caabud oo talo saaro, Eebana mahalmaansana waxaad falaysaan.

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ
الْأَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ
وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٢٣﴾

Salaadda waa in loo dadaalo illeen wanaaggaa tirtira xumaantee, shanta salaadood iyo salaadda jimce iyo soonku waxay gudaan asturaanna waxa u dhaxeeya haddii dambi wayn laga tago siduu Nabigu yidhi, waana in la adkaysto si Eebe wanaag noogu abaal mariyo, caqli iyo diinna la yeesho oo xumaanta la reebo, iyo fasaadinta dhulka iyo dulmi iyo raaxo xun jacaylka isagoo dambiile la yahay, Eebana waa caadil oo ma halaago cid toosan dulmin dartiis, Eebana hadduu doono dadka wuxuu ka dhigi lahaa mid kaliya kamase tagaan khilaaf cid Eebe u naxariistay mooyee, waxaase Eebe hormariyey in jahannamo laga buuxin Jinni iyo Insi. waxa la soo sheegay oo wararkii rasuulada ahna waxaa lagu adkayn Niyadda Nabiga. Huud (114-123).